

EUROPOS DUOMENŲ APSAUGOS PRIEŽIŪROS PAREIGŪNAS

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno preliminarios nuomonės dėl e. Privatumo direktyvos (2002/58/EB) peržiūros santrauka

[Visą šios nuomonės tekstą anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis galima rasti EDAPP interneto svetainėje www.edps.europa.eu]

(2016/C 378/09)

SANTRAUKA

Šioje nuomonėje EDAPP, reaguodamas į Europos Komisijos prašymą, išdėsto savo poziciją dėl pagrindinių klausimų, susijusių su Direktyvos 2002/58/EB dėl privatumo ir elektroninių ryšių (toliau – e. Privatumo direktyva) peržiūra.

Mums reikalinga nauja e. privatumo teisinė sistema, tačiau ji turi būti pažangesnė, aiškesnė ir griežtesnė – reikia ne tik daugiau aiškumo, bet ir geresnio teisės aktų vykdymo. Ši sistema reikalinga tam, kad galėtume užtikrinti savo ryšių konfidencialumą, nes tai yra Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje 7 straipsnyje nustatyta pagrindinė teisė. Be to, mums taip pat reikalingos nuostatos, kuriomis būtų papildytos ir prireikus išsamiau reglamentuojamos Bendrajame duomenų apsaugos reglamente (BDAR) nustatytos apsaugos priemonės. Taip pat turime išlaikyti dabartinį aukštesnį apsaugos lygį, e. Privatumo direktyvoje nustatant konkretesnes apsaugos priemones nei BDAR. Į e. Privatumo direktyvą taip pat reikėtų įtraukti BDAR apibrėžtis, teritorinę taikymo sritį, teisės saugos institucijų bendradarbiavimo ir nuoseklumo užtikrinimo mechanizmus, taip pat galimybę taikyti lanksčias priemones ir teikti rekomendacijas.

Būtina praplėsti naujos teisinės sistemos taikymo sritį. Tuo siekiama atsižvelgti į technologinius ir visuomenės pokyčius ir užtikrinti, kad fiziniams asmenims naudojantis visomis funkciniu požiūriu lygiavertėmis paslaugomis, nesvarbu, ar jos teikiamos, pvz., įprastų telefono ryšio paslaugų bendrovių, balso perdavimo internetu tarnybų ar per mobiliųjų telefonų pranešimų programas, būtų suteiktas vienodas apsaugos lygis. Tiesą sakant, reikia žengti dar toliau ir apsaugoti ne tik „funkciniu požiūriu lygiavertes“ paslaugas, bet ir paslaugas, kurios atveria naujų ryšių galimybių. Be to, daiktų interneto srityje naujos taisyklės toliau vienareikšmiškai turėtų būti taikomos įrenginių tarpusavio ryšiams, nepaisant naudojamo tinklo arba ryšio paslaugų rūšies. Naujomis taisyklėmis taip pat reikėtų užtikrinti, kad naudotojų ryšių konfidencialumas būtų apsaugotas visuose viešai prieinamuose tinkluose, įskaitant belaidį tinklą viešbučiuose, kavinėse, parduotuvėse, oro uostuose, taip pat ligoninių pacientams ir universitetų studentams siūlomus tinklus bei viešojo administravimo institucijų sukurtas viešos prieigos prie interneto vietas.

Sutikimas turėtų būti tikras, o vartotojai sprendimą dėl sutikimo turėtų priimti laisvai, kaip to reikalaujama pagal BDAR. Reikėtų visiškai atsisakyti „slapukų sienų“. Išskyrus aiškiai nustatytas išimtis (pvz., pirmos šalies analitikai), jokie ryšiai neturėtų būti sekami ir stebimi be laisvai duoto sutikimo, nesvarbu, ar tai daroma naudojant slapukus, pirštų atspaudus nuskaitančius prietaisus ar kitas technologines priemones. Naudotojai taip pat privalo turėti galimybę pasinaudoti suprantamais ir veiksmingais mechanizmais, kad duotų ir atšauktų savo sutikimą naršyklėje (arba kitoje programinėje ar operacinėje sistemoje).

Siekiant geriau apsaugoti elektroninių ryšių konfidencialumą, taip pat būtina išlaikyti ir sugriežtinti dabartinį sutikimo naudoti srauto ir vietos nustatymo duomenis reikalavimą. Šios nuostatos taikymo sritis turėtų būti praplėsta, kad būtų taikoma visiems, o ne tik įprastoms telefono ryšio ir interneto paslaugas teikiančioms įmonėms.

Pagal naujas taisykles vartotojams taip pat turėtų būti aiškiai leidžiama naudoti ištisinį šifravimą (be vadinamųjų užpakalinių durų), kad būtų apsaugoti jų elektroniniai ryšiai. Iššifravimas, apgrąžos inžinerija arba šifruotų ryšių stebėjimas turėtų būti draudžiami.

Galiausiai naujomis e. Privatumo taisyklėmis turėtų būti užtikrinama apsauga nuo nepageidaujamų ryšių ir jos turėtų būti atnaujintos ir sugriežtintos, reikalaujant visų rūšių nepageidaujamų elektroninių ryšių, nepaisant jų perdavimo priemonių, gavėjų išankstinio sutikimo.

I. ĮVADAS IR PAGRINDINĖ INFORMACIJA

Ši preliminarinė nuomonė (toliau – nuomonė) parengta atsakant į Europos Komisijos (toliau – Komisija) prašymą, pateiktą Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnui (toliau – EDAPP), kaip nepriklausomai priežiūros ir patarčiau insitucijai, ir joje išdėstoma pozicija dėl e. Privatumo direktyvos peržiūros (1).

(1) Ref. Ares(2016)2310042; 2016 5 18.

Konsultacijos su EDAPP vyko tuo pat metu kaip ir Komisijos surengtos viešos konsultacijos, kurios baigėsi 2016 m. liepos 5 d. ⁽¹⁾ Komisija taip pat prašė, kad nuomonę pateiktų 29 straipsnio darbo grupė duomenų apsaugai tvarkant asmens duomenis (WP29), kurios visateisiu nariu yra EDAPP ⁽²⁾.

Šioje nuomonėje pateikiama preliminarinė EDAPP pozicija dėl e. Privatumo direktyvos peržiūros ir joje daugiausia dėmesio skiriama tiems klausimams, dėl kurių į ją konkrečiai kreipėsi Komisija. Be to, šia nuomone EDAPP prisideda prie viešų konsultacijų, todėl jis taip pat gali aptarti kitus klausimus, kurių Komisija nenurodė savo prašyme pateikti nuomonę. Vėlesniuose teisėkūros procedūros etapuose galėsime teikti papildomas rekomendacijas.

E. Privatumo direktyvos peržiūra yra viena iš pagrindinių Bendrosios skaitmeninės rinkos strategijos ⁽³⁾ iniciatyvų, kuria siekiama stiprinti pasitikėjimą ES skaitmeninėmis paslaugomis ir jų saugumu daugiausia dėmesio skiriant aukšto lygio piliečių apsaugos ir vienodų veiklos sąlygų visiems ES rinkos dalyviams užtikrinimui.

Peržiūros tikslas – patobulinti ir atnaujinti e. Privatumo direktyvą, kuri taptų platesnių veiksmų kuriant nuoseklią ir suderintą Europos duomenų apsaugos teisinę sistemą sudedamąja dalimi. E. Privatumo direktyva konkretizuojama ir papildoma Direktyva 95/46/EB ⁽⁴⁾, kurią pakeis neseniai priimtas Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas (BDAR) ⁽⁵⁾. E. Privatumo direktyvoje nustatytos konkrečios taisyklės, o pagrindinis jų tikslas – užtikrinti elektroninių ryšių konfidencialumą ir saugumą. Šia direktyva taip pat apsaugomi abonentų, kurie yra juridiniai asmenys, teisėti interesai.

XI. IŠVADOS

Ryšių konfidencialumo svarba, kaip nustatyta Chartijos 7 straipsnyje, didėja kartu su vis svarbesniu vaidmeniu, kurį elektroniniai ryšiai atlieka mūsų visuomenėje ir ekonominiame gyvenime. Šioje nuomonėje aprašytos apsaugos priemonės atliks pagrindinį vaidmenį užtikrinant sėkmingą Komisijos ilgalaikių strateginių uždavinių, išdėstytų Bendrosios skaitmeninės rinkos strategijoje, įgyvendinimą.

Priimta Briuselyje 2016 m. liepos 22 d.

Giovanni BUTTARELLI

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas

⁽¹⁾ Žr. <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/public-consultation-evaluation-and-review-eprivacy-directive>. Klausimyną galima rasti adresu <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/EPRIVACYReview2016>.

⁽²⁾ 2016 m. liepos 19 d. WP29 nuomonė Nr. 3/2016 dėl e. Privatumo direktyvos (2002/58/EB) (WP240) vertinimo ir peržiūros.

⁽³⁾ 2015 m. gegužės 6 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos bendrosios skaitmeninės rinkos strategija“ (COM(2015) 192 final); skelbiamas adresu <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015DC0192&from=EN>.

⁽⁴⁾ 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, 1995 11 23, p. 31).

⁽⁵⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas); (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).